

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quæstio Prima. An, & quid sit Privatio, & an à subjecto distinguatur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

vivens toto tempore vitæ maneat, idem exami- nabo in parte sequenti. Interim pro fine hujus quæstionis sicuti etiam totius disputationis

x.!!
Forma etiam appetit ma- teriam.

Quæres: An forma etiam appetat ma- teriam? R. affirmative, Ratio est: tum quia quodlibet ens appetit suum finem, sed finis for- mæ est constituere cum materia unum per se;

ergo forma habet appetitum ad materiam: tum quia omne ens appetit illud sine quo naturali- ter nequit esse, sed forma connaturaliter nequit esse sine materia, ergo: tum quia quælibet res appetit illud, quod in ipso arguit perfectionem, sed informatio arguit perfectionem; ergo for- ma appetet eam.

DISPUTATIO IV.

DE PRIVATIONE, TERTIO PRINCIPIO.

Explicatis duobus principiis positivis & realibus, ad privationem, qua quamvis inde- pendentur ab omni operatione intellectus sit in rerum natura, ut statim dicam, realis positiva non est, explicandam moræo manum, sed quia plur a presupponenda sunt ex traditis, videlicet esse principium, quod non quidem compositum per se constituat, sed per se ad generationem requiritur, & similia, ideo brevibus expediam præsentem Disputationem. Itaq; sit

QUÆSTIO I.

An & quid sit privatio, & an à subiecto distinguatur?

I.
Negatio di- viditur.

Antequam ad resolvendam quæstio- nem accedam prænotare oportet, Negatio- nem primò dividi in negationem nudam & pri- vationem. Negatio nuda iterum duplex est, alia extra genus, alia intra genus, seu in genere. Ne- gatio extra genus, est negatio extra omne sub- jectum, seu quæ in nullo subiecto in rerum na- tura fundatur; Negatio in genere, est negatio in subiecto non capaci rei, quæ negatur, ut ne- gatio hominis in bruto, & lapidis in ligno, quæ non videtur magis opponi rei sic negatæ, quàm ipsa alia res in quâ fundatur, & quæ est res dis- parata à re sic negata.

II.
Explicatur privatio.

Privatio est negatio, seu carentia formæ in subiecto apto vel capaci talis formæ, per lo- carentia vel negatio, cum negatione nuda convenit, per reliqua ab ea distinguitur. Privatio di- vidi solet in privationem strictè & latè sum- ptam: strictè sumpta est negatio formæ in sub- jectio apto, & sustentare per modum causæ ma- terialis formam, qualis est privatio formæ ignis, in materia prima ligni: Privatio latè sumpta est negatio formæ in subiecto apto quidem re- cipere talem formam, sed non causare eam per modum causæ materialis, verbi gratiâ, privatio animæ rationalis in materia, quam non potest causare, benè tamen recipere: Privatio strictè sumpta est terminus ad quem corruptionis, & terminus à quo generationis, latè sumpta non verò sic, sed est terminus ad quem annihilatio- nis & à quo creationis. Secundò dividitur pri- vatio dupliciter, alia enim est privatio in sub- jectio apto nato recipere formam negatam, seu quæ habet inclinationem naturalem ad formam negatam: qualis est privatio visus in oculo cæ- ci; alia est privatio formæ in subiecto non ha- bente naturalem inclinationem ad formam, ca- paci tamen ejus, ut privatio albedinis in parte, paries etenim est indifferens ad recipien- dam tam albedinem quàm nigredinem.

Tertiò dividitur privatio à Scoto in privationem secundum genus, & privationem secundum se vel non secundum genus: Pri- vatio secundum genus est negatio in subiectio apto nato, secundum rationem genericam re- cipere talem formam, licet ei secundum ratio- nem specificam repugnet talis forma, ut negatio visus in talpa, quâ dicitur cæca secundum Phi- losophum 5. Met. cap. de privatione. Privatio secundum se, est negatio in subiectio apto nato recipere formam, non solum secundum ratio- nem genericam, sed etiam secundum rationem suam propriam & specificam, ut privatio visus in homine, qui est aptus natus recipere visio- nem, non tantum secundum quod est animal, sed etiam secundum quod est tale animal in specie, sed revera licet privatio in genere vel secundum genus vocetur privatio, vix tamen dicenda est privatio in rigore & propriè lo- quendo, unde potius erit negatio secundum ge- nus, alioquin nulla erit negatio in genere, quia quælibet poterit vocari privatio, verbi gratiâ, negatio formæ ignis in me, quæ poterit dici privatio in genere, quia sum capax illius secun- dum gradum entis vel substantiæ, quare etiam frequentèr accipiuntur pro eodem. His itaq; prænotatis Circa primam partem tituli non defuerunt Authores, qui negarent omnes omni- no privationes, sed eas tantum à nostro intelle- ctu fingi assererent, ita Soncinas, & plures alii agentes de ente rationis, verumtamen

Dico I. Dantur à parte rei privationes nullo cogitante intellectu. Hæc est Scoti l. d. 23. g. un. n. 8. & 5. Met. quæ proinde

Probatur primò: Authoritate San- ctorum Patrum id conantium ex Sacra Scriptura deducere, & maximè D. Augustini in cap. 1. Genesis, ubi ait: *Aliud est lux, aliud illa privatio- nes, quas in contrariis tenebris ordinavit Deus;* ergò ex mente S. Augustini datur privatio à parte rei.

Probatur secundò ratione: Altera propositionum contradictoriarum nec- cessariò est vera formalitèr, sed hæc duæ proposi- tiones

iones sunt contradictoriae, paries est albus, paries non est albus: quod est esse privatum albedine, quae ambae intelliguntur formaliter, ergo. Confirmatur: Quia dicere, aërem esse tenebrum, non est aliud, quam dicere, aërem non habere lucem, sed hoc secundum verum est omnino à parte rei formaliter; ergo & primum. Notandum tamē, quod, quando assero, esse privationes per se esse, me non intelligere se esse vel dari proprie, prout significat existentiam rei positivam, sed abusive: quatenus videlicet, licet positivè non existat, adhuc tamen nullo cogitante intellectu habeatur, quare dici potest negatio realis, vel privatio realis, non verò ens reale positivum vel privativum, non quidem primum, quia hoc in terminis repugnat, cum ens reale dicat positivam entitatem in suo conceptu formali, per quem primò distinguitur à non ente, & ente rationis, ut proinde Aristoteles I. Physicorum 75. privationem vocet non ens, non verò ens reale positivum vel privativum. Sed contra hoc

Opponitur Autoritas Aristotelis 2.

Anima 138. ubi docet: visum discernere lucem & tenebras, sed quod sensus discernere potest, est quid reale; ergo privatio si detur, erit quid reale, si non positivum saltem privativum; probatur mi. quia solum sensibile reale est objectum sensus; ergo: R. explicando & distinguendo author. Arist. Visus discernit tenebras perse, nego ma. per accidens, concedo ma. & concessa mi. nego consequentiam. Itaq; non vult Aristoteles, quod visus possit percipere tenebras, quemadmodum percipit lucem, sed solummodo negativè, quatenus videt ibi non esse lucem, unde ibidem Philosophus subdit, quod visus, licet percipiat lucem & tenebras, ait non similiter, id est non eodem modo, quia lumen positivè, negativè verò percipiuntur tenebrae.

Dico 2. Privatio est negatio formae in sub-

jecto apto, ita ut negatio importetur in recto, aptitudo vero ad subjectum pro connotato. Ita Scotista communiter, & prima pars patet, tum ex dictis, tum quia consistit genere & differentiâ. Pro secunda verò parte probatur: Quia si privatio aliquid aliud importaret, maximè relationem realem vel rationis, distinctionis inter subjectum & predicatum, vel aptitudinem, aut ipsam formam contrariam, sed horum nihil importat in recto, ergo: probatur mi. quia privatio de se est negatio, ergo nec relationem realem, nec aptitudinem realem importare potest; deinde non potest esse forma contraria, quia materia nuda habet privationem omnium formarum, sed non habet tunc ipsas formas contrarias; ergo privatio non importat ipsam formam contrariam. Probatur secundo: Quia eo ipso, quod subjectum habeat negationem formae, & sit aptum ad recipiendam eam, & circumscripto quocumq; alio, habetur ratio privationis; ergo privatio directe importat negationem, & pro connotato habitudinem subjecti. Confirmatur, tum quia in definitione privationis à Philosopho 5. Met. 27. tradita, non ens, seu negatio ponitur in recto, & subjectum in obliquo: tum quia rectè dicitur, quod caecitas sit negatio potentiae visivae, & non dicitur rectè, quod caecitas sit capaci-

tas potentiae visivae, sed solum in obliquo, quod est negatio potentiae visivae in subjecto habente capacitatem illius potentiae, ergo. Deniq; aptitudo potentiae visivae non expellit potentiam visivam, privatio verò expellit; ergo privatio non dicitur directè, & in recto potentiae aptitudinem. Sed in contra

Arguitur: Per quodcumq; aliquid ab

alio essentialiter distinguatur, per hoc etiam essentialiter constituitur, sed privatio essentialiter distinguatur à negatione per aptitudinem subjecti; ergo etiam essentialiter constituetur per ipsam aptitudinem, & consequenter privatio importabit in recto habitudinem, seu aptitudinem ad subjectum. R. dist. ma. Per quodcumq; aliquid ab alio essentialiter distinguatur, si utrumq; vel alterum sit positivum absolutum, concedo ma. si sit privativum vel relativum & connotativum, nego ma. & consequentiam. Itaq; secundum probabilem opinionem privatio & negatio, non distinguuntur essentialiter, sed tantum penes connotata, quemadmodum dicitur, quod generatio formae, & ejus creatio in principali significato, sed tantum penes connotata, ex eo scilicet, quod generatio connotet subjectum, non sic creatio. Sed contra solutionem adhuc

Instatur: Illud est de essentia alicujus,

sine quo alterum concipi nequit, neque intelligi vel esse; sed privatio nec potest intelligi, nec esse sine habitudine ad subjectum; ergo in illa essentialiter consistet, & consequenter illa aptitudo non erit tantum aliquod connotatum; probatur mi. quia essentia privationis est privare subjectum. R. negando ma. quia multa esse nequeunt sine suis conditionibus sine quibus non, & tamen illa non sunt de essentia rei, deinde nec esse, nec intelligi possunt relationes sine extremis, & tamen extrema non sunt de essentia relationum. Itaq; connotativa omnia ex particulari sua ratione habent, ut duos conceptus importent, unum pro primario, alterum secundario, tali habitudine inter se connexos, ut unus sine altero intelligi non possit, & ab altera etiam minus principali significatione, auferatur etiam magis principalis, licet hic non constituantur in esse suo per illam significationem minus principalem.

Dico 3. Privatio realiter distinguatur à sub-

jecto, in quo dicitur esse, ita ut privationes non sint ipsa subjecta positiva. Haec etiam est communis, &

Probatur primò: Quia si privatio

non distingueretur realiter à subjectis, sequeretur, quod non essent ab eis separabiles, sed hoc est falsum, ergo: probatur ma. quia nihil est separabile à se ipso: probatur mi. tum quia adveniente formâ cessat privatio, tum si non essent separabiles, sequeretur, quod privatio & forma possent esse simul, nam si privatio albedinis nihil aliud est, quam paries, vel aliud subjectum, tunc poterit poni albedo in pariete, vel in illo alio subjecto, & sic manente subjecto, manebit quoq; privatio, cum aliud nõ sit quam subjectum, & sic consequenter simul erunt privatio & forma. Notandum tamen, quod non velim dicere, quod distinguatur privatio realiter

VIII.

Argumentum in con-

IX.

Privatio realiter distinguatur à sub-

litèr à subiecto distinctione reali, quæ est proprietas entis Metaphysici, quæ versatur inter extrema realia positiva, sed distinctione eà reali, quæ etiam non identitas dicitur, seu negativa, & versatur inter ens & non ens, vel inter non ens & non ens. Attamen

X.
Opponitur &
soluitur
Arist.

Opponitur Autoritas Scoti lib. I. Phys. q. 18. ubi dicit: privationem non esse aliud, quàm materiam privatam; ergò privatio non distinguitur à subiecto, cui inesse dicitur. Sed R. Doctorem tantum velle materiam, ut privatam reduplicativè non distingui à privatione, quod verum est, non verò, quòd materia privata specificativè non distinguitur à privatione.

Instatur: Materia specificativè sumpta secundum se, secluso quocunq; alio non habet formam, & est tamen capax formæ; ergò materia specificativè sumpta, est ipsa privatio, & consequenter nulla solutio. R. dist. ant. est fundamentalitèr sine forma & ejus capax, concedo ant. formalitèr nego ant. & consequentiam. Itaq; in tali casu materia secundum sua prædicata essentialia in primo dicendi modo, sed suam præcisam & nudam entitatem, quare argumentum peccat, ex eo quòd transeat à propositione negante, de prædicato finito ad propositionem affirmantem de prædicato infinito, quæ est sollemnissima fallacia, non sequitur enim materia non habet formalitèr formam, & est formalitèr capax ejus; ergò est formalitèr privata formam, quemadmodum non licet dicere, Petrus essentialitèr non est doctus; ergò essentialitèr est non doctus, & sic de aliis.

Urgetur: Materia per absolutam Dei potentiam non potest separari à privatione; ergò non est de ejus essentia; probatur ant. quia si posset separari, deberent posse omnes formæ introduci, quarum sunt privationes ibi, sed illæ non possunt introduci, cum sint infinitæ, ergò. R. dist. ant. non potest separari collectivè simul ab omnibus privationibus, transeat, ant. distributivè, nego ant. Itaq; ut dicatur realitèr distingui privatio à materia, non requiritur, quòd collectivè omnes simul separentur, sed sufficit quòd distributivè, seu divisim.

XI.
Privatio nequit intendi.

Quæres, An privatio possit intendi vel remitti? R. ex D. quodl. 18. n. 3. §. Ex isto, negativè, nam loco citato dicit privationem secundum se non dicere magis vel minus, sed ratione consuetudinum, quibus privat. &

Probatur ratiõne: Quia non sunt plures relationes in eodem fundamento ad eundem terminum simul; ergò nec plures privationes ejusdem formæ in eodem subiecto simul; probatur consequentia: tota ratio, cur non dentur plures relationes ad eundem terminum est, quia tales superfluerent, sed sic est planè in proposito, ergò. Confirmatur, quia sola qualitas secundum Philosophum suscipit magis & minus; ergò de aliis id dicendum non est.

QUÆSTIO II.

An, quomodo & quando privatio principie corpora naturalia?

Prima pars tituli difficultatem non habet inter Peripateticos, tanquam dogma enim Philosophicum admittum est ab omnibus, privationem principiare, & quidem per modum termini à quo agens naturale progreditur ad introducendam formam, ita, ut si quis contrarium assereret, multa indecisa relinquere deberet, quæ alioquin in Philosophia tractantur, quod non parum bonam inter discurrendum intelligentiam minueret. Itaq; pro secunda parte tituli hinc oritur difficultas, ex eo, quia cum generatio accidentalis fieri possit in eodem instanti, quo fit subiectum, nam sicut dicit D. Augustinus, si sol ab æterno fuisset, ab æterno luxisset, & si in eodem instanti fuisset productus aer, illum tunc illuminasset, quemadmodum etiam in principio creavit Deus corpora cœlestia, idèd controvertitur, quomodo tunc privatio fuerit harum generationum principium, cum privatio nunquam præcesserit? Circa quam difficultatem aliqui ut Averfa, Huradus asserunt, non esse necessarium, ut privatio tempore præcedat in materia formam, sed sufficere quòd præcedat tantum prius naturam, itaq; si non positivè, saltem negativè, id est in quantum privatio præcessisset formam, si non fuisset ab agente extrinseco introducente formam in materiam, pro eo instanti impedita. Alii è contra requirunt, quòd ad quamcunq; generationem necessariò præcedat tempore, ego verò media incedam viam, conformitèr ad ea, quæ promissi agendo de principiorum numero respondendo ad objectionem ordinariam, desumptam ex generatione colorum, in quibus non videtur, quòd ulla præcesserit formam privatio. Itaq;

Dico I. Generationem (quatenus productio est quacunq;) non est necesse, præcedere privationem tempore, sed sufficit, quòd præcedat naturam negativè. Hæc est conformis principii Doctoris 2. d. 1. q. 2. §. Respondetur & probatur, quoad primam partem: Quia si DEUS de novo produceret materiam in instanti A, & in eodem instanti applicaret ipsi ignem, sic quòd posset formam suam in illa producere, talis productio esset vera generatio, ut productio est, ut patet ex D. August. 6. de Trinitate c. 7. ubi ait: quòd si sol esset ab æterno, etiam ab æterno esset tamen & splendor: sed in tali casu privatio non præcederet tempore formam, ut patet, quia in eodem instanti produceretur forma quo materia; ergò ad generationem, ut productio est, non requiritur, quòd privatio præcedat tempore formam. Confirmatur: Primò, quia in tali casu ista productio distingueretur à creatione; ergò esset vera generatio; probatur ant. quia illa productio fuerit dependentèr à subiecto, seu à materia, sed omne quòd fit dependentèr à materia, distinguitur à creatione, ergò. Confirmatur secundò: Quia generationem vermis ex speciebus sacramentalibus non præcedit privatio in materia tempore formam vermis, ut communiter tenent Theologi, quia in eodem instanti producitur à Deo, quo introducitur vermis.

Dices: